

gatunki • odmiany • wymagania • zastosowanie

EKSPERT
W OGRODZIE

Lucjan Kurowski

Drzewa i krzewy IGLASTE

500
najładniejszych
gatunków
i odmian
polecanych przez
doświadczonego
szkółkarza

Spis treści

Od autora	7	Choroby infekcyjne Szkodniki	26	<i>Ginkgo</i> – miłorząb	106
Systematyka i nazewnictwo roślin iglastych	8	Choroby nieinfekcyjne	27	<i>Juniperus</i> – jałowiec	111
Synonimy, homonimy i nazwy polskie	11	Przesadzanie starych iglaków	31	<i>Larix</i> – modrzew	150
Dlaczego należy sadzić drzewa?	11	Rozmnażanie iglaków	33	<i>Metasequoia</i> – metasekwoja	157
Zalety drzew i krzewów iglastych	12	Rozmnażanie z nasion	34	<i>Microbiota</i> – mikrobiota	160
Jaki ogród, czyli kryteria wyboru drzew i krzewów	14	Rozmnażanie z sadzonek	34	<i>Picea</i> – świerk	161
Wymagania świetlne	15	Rozmnażanie przez odkłady	35	<i>Pinus</i> – sosna	193
Wymagania glebowe	15	Szczepienie iglaków	36	<i>Platyclusus</i> – biota	231
Zimotrwałość	15	na przystawkę	36	<i>Pseudotsuga</i> – daglezja	233
Zakładanie ogrodu	17	Żywopłoty z iglaków	34	<i>Sciadopitys</i> – sośnica	236
Przygotowanie terenu i gleby	17	Szpalery nieformowane	35	<i>Sequoiadendron</i> – mamutowiec	
Zakup roślin	17	Żywopłoty formowane	36	(sekwojadendron)	237
Sadzenie	18	Cięcie żywopłotów	36	<i>Taxodium</i> – cypryśnik	239
Nawożenie roślin nowo posadzonych	19	Roślinne rzeźby	37	<i>Taxus</i> – cis	241
Pielęgnacja po posadzeniu	20	Iglaki zamiast trawnika	37	<i>Thuja</i> – żywotnik (tuja)	253
Podlewanie	20	Katalog	37	<i>Thujopsis</i> – żywotnikowiec	273
Nawożenie	20	<i>Abies</i> – jodła	37	<i>Torreya</i> – torreja (czwórczak)	275
Odchwaszczanie	21	<i>Araucaria</i> – araukaria	39	<i>Tsuga</i> – choina	276
Ściółkowanie	21	<i>Calocedrus</i> – cedrzyniec	40	Zestawienia tematyczne	281
Cięcie	22	<i>Cedrus</i> – cedr	42	Podział iglaków ze względu na pokrój	281
Zabezpieczanie na zimę	22	<i>Cephalotaxus</i> – głowocis	47	Podział iglaków ze względu na charakterystyczne cechy wyglądu	291
Najważniejsze choroby i szkodniki	23	<i>Chamaecyparis</i> – cyprysik	52	Podział iglaków ze względu na stanowisko	299
Profilaktyka	24	<i>Cryptomeria</i> – szydlica (kryptomeria)	72	Podział iglaków ze względu na wymagania glebowe i wodne	300
Zwalczanie chemiczne	24	<i>Cunninghamia</i> – kuningamia	74	Podział iglaków ze względu na zastosowanie	301
	25	<i>Cupressocyparis</i> – cyprysowiec	77	Literatura	321
	25	<i>Cupressus</i> – cyprys	78	Skorowidz polskich i łacińskich nazw roślin	322
	26	<i>Ephedra</i> – przęśl	101		
	26		102		
	26		103		
	26		105		

Od autora

Chęć posiadania ogrodu, choćby na tarasie lub balkonie, otaczania się roślinami i podziwiania ich urody, staje się coraz większą potrzebą człowieka we współczesnym świecie. Pielęgnacja roślin jest dla wielu ludzi najlepszą formą relaksu, zwłaszcza dla mieszkańców miast. Właściciele działek, zarówno dużych, jak i całkiem małych, często poszukują informacji, jakie drzewa i krzewy wybrać i gdzie je posadzić, aby przez wiele lat ładnie się prezentowały, zdrowo rosły, a w małych ogrodach przydomowych nie zajęły całej wolnej przestrzeni i nie zasłoniły widoku.

W książce tej chcę przybliżyć rozwiązanie tych problemów, zwracając uwagę na bardzo bogatą grupę roślin iglastych. Na świecie występuje 2500 gatunków i odmian iglaków, z czego w Polsce w szkółkach produkowanych jest około 1000. Tak bogata oferta drzew i krzewów iglastych o różnych cechach stwarza nieograniczone możliwości doboru roślin do konkretnych warunków i pozwala zaspokoić najbardziej wyrafinowane gusta. W książce tej zamieściłem opisy i zdjęcia 500 najbardziej wartościowych gatunków i odmian iglaków, a także potrzebne informacje o ich wymaganiach, zastosowaniu, odporności na mróz, chorobach i szkodnikach. Ponadto w części wstępnej przedstawiłem porady dotyczące przygotowania terenu pod nasadzenia, doboru gatunków i odmian, zakupu roślin, ich sadzenia, nawożenia, nawadniania, cięcia, zabezpieczenia na zimę oraz rozmnażania. W skrócie opisałem też podstawowe wiadomości o zasadach systematyki i nazewnictwa roślin, co, mam nadzieję, zainteresuje wiele osób, również tych niezwiązanych z ogrodnictwem zawodowo. W zestawieniach zmieszanych na s. 281–321 pogrupowałem rośliny według ich cech użytkowych i zastosowania, gatunki i odmiany na żywopłoty, rośliny na miejsca cienne itd., co ma na celu szybkie wyszukiwanie właściwych odmian według konkretnych kryteriów.

Moim pragnieniem jest, aby w książce tej interesujące wiadomości znalazło szerokie grono odbiorców: początkujący, jak i zaawansowani miłośnicy roślin i ogrodów, osoby zajmujące się roślinami ozdobnymi zawodowo, czyli właściciele i pracownicy centrów ogrodniczych bezpośrednio oferujący rośliny klientom, projektanci ogrodów, a także ogrodnicy zajmujący się na co dzień zakładaniem i pielęgnacją ogrodów oraz pracownicy zieleni miejskiej. Polecam ją również uczniom i studentom kierunków ogrodniczych.

Lucjan Kurowski

O autorze

Lucjan Kurowski

Urodzony w 1932 roku. Absolwent Liceum Ogrodniczego w Pruszczu Gdańskim i Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. Przez 10 lat pracował w Zakładzie Doświadczalnym w Pożogu. Twórca i współwłaściciel znanej szkółki Kurowscy w Końskowoli, przy której stworzył jedną z największych kolekcji roślin, drzew i krzewów ozdobnych. Wyhodował kilkanaście nowych odmian roślin ozdobnych. Jest współzałożycielem Związku Szkółkarzy Polskich (w latach 1995–2003 był jego wiceprezesem, a następnie prezesem), obecnie członkiem honorowym. Jest także członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, członkiem honorowym Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa (SITO), wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Miłośników Róż (PTMR), inicjatorem i organizatorem idei urządzania zieleni wokół polskich szkół na Białorusi, Litwie, Ukrainie i w Polsce, członkiem honorowym Fundacji Pomocy Szkołom Polskim na Wschodzie, twórcą prywatnego Muzeum Szkółkarskiego i jednego z najpopularniejszych katalogów roślin na polskich stronach internetowych. Współpracuje z radiem i telewizją, pismami ogrodniczymi, szkołami, popularyzując wiedzę ogrodniczą. Pasjonuje się turystyką zawodową, fotografią roślin i ogrodów.

Autor obok 150-letniego świerka pospolitego 'Nidiformis'

plaskokopulasty. Pędy zielone, nitkawa-
te. Strefa mrozoodporności 5a.

'Nana' (fot. na s. 97) – karłowa odmia-
na o szczególnie powolnym wzroście.
Pokrój ma płaski, zaokrąglony. Rocznie
przyrasta około 3 cm na wysokość
i 6 cm na szerokość. Rozgałęzienia są
drobne, gęste, kędzierzawe, ciemnozie-
lone. Odmiana polecana do pojemni-
ków i specjalnych założeni ogrodowych.
Strefa mrozoodporności 5b.

'Plumosa Aurea' (fot. na s. 96) –
drzewo o pokroju zwartym, dorasta
do 8 m wysokości. Rocznie przyrasta
około 20 cm. Ulistnienie – o igłach
i łuskach miękkich, złotożółtych – ład-
nie wygląda na tle innych roślin. Stre-
fa mrozoodporności 6a.

Chamaecyparis pisifera 'Filifera'

Chamaecyparis pisifera 'Filifera Aurea'

Picea glauca 'Piccolo'

Picea glauca 'Sander's Blue'

Picea glauca 'Zuckerhut'

■ *Picea ×lutzii* (*Picea ×mariorika*) – świerk Lutzka

Drzewo znalezione w 1950 roku na Alasce. Jest naturalnym mieszańcem świerka białego (*P. glauca*) i sitkajskiego (*P. sitchensis*). Posiada korzystne cechy obojga rodziców, jak małe wymagania glebowe, duża odporność na mróz i zanieczyszczenia powietrza, łatwe ulistnienie, dość szybki wzrost.

Wygląd

Drzewo średniej wielkości o pokroju szerokostojkowatym. Igły ma szaroniebieskie, od spodu srebrzystobiałe, ułożone na pędzie promieniście. Szyszki owalne, jasnobezowe, wiszące.

Wymagania i zastosowanie

Gatunek w Polsce jeszcze mało znany, ale produkowany już w kilku szkółkach. Rokuje nadzieje, że znajdzie szersze zastosowanie w ogrodach ze względu na małe wymagania, dużą odporność na mróz i walory dekoracyjne.

Picea ×lutzii 'Machala'

Odmiany

'Machala' – wolno rosnący świerk o pokroju płaskokulistym z tendencją do wypiętrzania się z wiekiem. Rocznie przyrasta około 5 cm na wysokość

i 10 cm na szerokość. Odmiana godna polecenia do małych ogrodów i uprawy pojemnikowej. Strefa mrozoodporności 5a.

Zestawienia tematyczne

Zamieszczone w tym rozdziale zestawienia według wybranych kryteriów mają na celu szybkie znalezienie gatunków i odmian roślin iglastych zależnie od ich wyglądu, niektórych cech użytkowych, wymagań siedliskowych i zastosowania. Dzięki zestawieniom otrzymujemy przybliżoną informację, które gatunki i odmiany należy wybierać do ogrodów o różnym charakterze. Przed podjęciem ostatecznej decyzji, co posadzić w ogrodzie, trzeba zapoznać się z dokładnym opisem rośliny zamieszczonym w części katalogowej książki.

■ Podział iglaków ze względu na pokrój

Drzewa i krzewy iglaste o pokroju kolumnowym lub wąskostożkowatym

<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Columnaris'	cyprysik Lawsona 'Columnaris'
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Dart's Blue Ribbon'	cyprysik Lawsona 'Dart's Blue Ribbon'
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Ellwoodii'	cyprysik Lawsona 'Ellwoodii'
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Ellwood's Gold'	cyprysik Lawsona 'Ellwood's Gold'
<i>Ginkgo biloba</i> 'Fastigiata'	miłorząb dwuklapowy 'Fastigiata'
<i>Juniperus chinensis</i> 'Iowa'	jałowiec chiński 'Iowa'
<i>Juniperus chinensis</i> 'Monarch'	jałowiec chiński 'Monarch'
<i>Juniperus chinensis</i> 'Robust Green'	jałowiec chiński 'Robust Green'
<i>Juniperus chinensis</i> 'Spartan'	jałowiec chiński 'Spartan'
<i>Juniperus communis</i>	jałowiec pospolity
<i>Juniperus communis</i> 'Arnold'	jałowiec pospolity 'Arnold'
<i>Juniperus communis</i> 'Bruns'	jałowiec pospolity 'Bruns'
<i>Juniperus communis</i> 'Compressa'	jałowiec pospolity 'Compressa'
<i>Juniperus communis</i> 'Gold Cone'	jałowiec pospolity 'Gold Cone'
<i>Juniperus communis</i> 'Hibernica'	jałowiec pospolity 'Hibernica'
<i>Juniperus communis</i> 'Meyer'	jałowiec pospolity 'Meyer'
<i>Juniperus communis</i> 'Schneeverdinger Goldmachangel'	jałowiec pospolity 'Schneeverdinger Goldmachangel'
<i>Juniperus communis</i> 'Sentinel'	jałowiec pospolity 'Sentinel'
<i>Juniperus communis</i> 'Suecica'	jałowiec pospolity 'Suecica'
<i>Juniperus communis</i> 'Suecica Nana'	jałowiec pospolity 'Suecica Nana'
<i>Juniperus scopulorum</i> 'Blue Arrow'	jałowiec skalny 'Blue Arrow'
<i>Juniperus scopulorum</i> 'Blue Heaven'	jałowiec skalny 'Blue Heaven'
<i>Juniperus scopulorum</i> 'Skyrocket'	jałowiec skalny 'Skyrocket'
<i>Juniperus virginiana</i> 'Canaertii'	jałowiec wirginijski 'Canaertii'
<i>Picea omorika</i> 'Bruns'	świerk serbski 'Bruns'
<i>Picea omorika</i> 'Pendula'	świerk serbski 'Pendula'

*
**EKSPERT
W OGRODZIE**

Autor – **Lucjan Kurowski** – jest znanym ogrodnikiem, bardzo zasłużonym dla polskiego szkółkarstwa. Jego pasją, oprócz roślin iglastych, są drzewa i krzewy liściaste oraz róże. Jest hodowcą kilkunastu polskich odmian roślin ozdobnych, współzałożycielem Związku Szkółkarzy Polskich oraz właścicielem znanej szkółki roślin ozdobnych w Końskowoli.

„Drzewa i krzewy iglaste” to najbardziej aktualne kompendium wiedzy o gatunkach i odmianach iglaków do naszych ogrodów. Jego dopełnieniem jest publikacja wydana również w serii EKSPERT W OGRODZIE pt. „Drzewa i krzewy liściaste” autorstwa B. Szmita, B. J. Szmita i M. Mynetta na temat ozdobnych gatunków liściastych.

Drogi Czytelniku, jeśli chcesz wiedzieć:

- jak postępować, by nowo posadzone rośliny szybko się przyjęły;
- jak właściwie przygotować iglaki do zimowania;
- jak skutecznie przesadzać stare drzewa;
- jak zakładać żywopłoty z iglaków;
- jak przycinać krzewy, by uzyskać fantazyjne rzeźby roślinne;

przeczytaj tę książkę!

Dzięki niej oprócz tajników sztuki ogrodniczej poznasz ponad 500 gatunków i odmian drzew oraz krzewów iglastych i dowiesz się:

- skąd zostały przywiezione do Europy;
- jak szybko rosną i jaką wielkość osiągają po wielu latach uprawy;
- jakie mają wymagania wodne i na jakich glebach się udają;
- gdzie najlepiej się prezentują i do jakich ogrodów się nadają.

Na końcu książki znajdziesz zestawienia, dzięki którym dobierzesz odpowiednie odmiany do swojego ogrodu. Zdjęcia, zrobione w różnych zakątkach świata, zainspirują Cię, jak wykorzystać iglaki, by stworzyć wokół swojego domu niepowtarzalne otoczenie.

SKLEP

LAS
KSIĄŻEK

Księgarnia internetowa
LAS KSIĄŻEK
www.lasksiazek.pl

MULTICO
Oficina Wydawnicza

Księgarnia internetowa:
www.multicobooks.pl
e-mail: biuro@multicobooks.pl

Zamówienia telefoniczne:
22 564 08 00

Zamówienia faksem:
22 564 08 03

Cena: 69 zł

ISBN 978-83-7763-284-0

9 788377 632840